

kan gøre Kreditorernes Udsigter til Dækning illusoriske". Komiteen bemærker videre bl. a., at Adgangen til Optagelse af korte Laan maa standses, og saa siges der til Slutning, at det bliver nødvendigt at foretage Indskrænkninger i det kommunale Selvstyre. Det er altsaa Følgen af, at man ikke har været tilstrækkelig paapasselig, at man nu i Norge enstemmigt, med Undtagelse af Kommunisternes Stemmer, har besluttet at gaa til en betydelig Indskrænkning i det kommunale Selvstyre, fordi Kommunerne har administreret saa daarligt, at de ikke kan opfylde deres Gældsforpligtelser.

Her i Landet har Sparekassetidende i Aar og i Fjor i ret mange Artikler drøftet, hvilken Stilling man skulde tage overfor Kommunerne, idet en Del af dem — ikke mange, men dog nogle — er gaaet saa yderligt, at man nu maa se sig for for at sikre sig, at man ikke kommer til at tage Tab.

Hvis Kommuner misbruger deres Kredit, er det farligt ikke alene for dem, der gør det, men ogsaa for dem, som i Fremtiden kommer til at trænge til Kredit, thi da vil Kreditforholdene blive saa meget vanskeligere. Derfor maa jeg sige, at jeg i høj Grad billiger, at denne Bestemmelse om Skattevalg opretholdes. Jeg nægter ikke, at Kommunerne maaske nok kan stifte nogle midlertidige Laan herhjemme, men naar Amtsraadene holder tilstrækkelig Indseende dermed, kan i alt Fald Sogneraadene ikke gaa saa yderligt.

Ser man paa den Stigning, der er foregaaet med den kommunale Gæld i de senere Aar, vil man erkende, at der er Anledning til at have Opmærksomheden henvendt paa dette Spørgsmaal. I 1915 var Københavns og Frederiksbergs Gæld 200 Mill. Kr., og i 1921 var den 549 Mill. Kr.; Købstædernes Gæld var henholdsvis 135 Mill. Kr. og 279 Mill. Kr., Amtskommunernes henholdsvis 20 Mill. Kr. og 48 Mill. Kr.; Sognekommunernes Gæld, som i 1915 var 48 Mill. Kr., var i 1921 123 Mill. Kr.; de er nær ved at have procentvis den største Gældsstiftelse. Jeg mener ikke, at der i Øjeblikket i det store og hele er nogen Grund til at antage, at vore Kommuner ikke skulde være solide, men jeg mener dog, at man skal sikre sig paa alle Maader, at de ikke vover sig for langt ud.

Jeg skal saa omtale nogle enkelte Forhold angaaende Amtsradsvalgene. Der er i det Lovforslag, som den højtærede Minister har fremsat, ikke væsentlige Ændringer vedrørende Amtsrådene, og det forekommer mig at være heldigt. Der var derimod i Valglovskommissionen meget stærkt divergerende Anskuelse om, hvorvidt man skulde gaa til Ændringer, og hvilke Ændringer man skulde gaa til. Det har faaet praktisk Udslag i det Lovforslag, Socialdemokraterne har forelagt, idet der deri for det første foreslaas, at Valg til Amtsradet ikke mere skal foregaa ved indirekte Valg, men ved direkte Valg. Det skal foretages af de samme Vælgere, som vælger til Sogneraadet, og foregaa paa samme Dag. At de samme Vælgere paa samme Dag direkte skal vælge Sogneraadet og det Raad, som skal føre Tilsyn med Sogneraadet, synes mig noget underligt. Det forekommer mig betydelig bedre og betydelig mere forstaaeligt, som det er nu: at man vælger Amtsradet ved indirekte Valg, idet man lader de kommunale Raad vælge Valgmænd af deres egen Midte, som saa vælger det Amtsråd, der i visse Maader skal føre Tilsyn med det kommunale Styre. Jeg ser ikke, at der kan være nogen rigtig Mening i den anden Fremgangsmaade. Kommunerne er i Amtet smaa økonomiske Enheder, og som saadanne optræder de ved Amtsradsvalgene, og jeg mener ikke, at det er den enkelte kommunale Vælger, som ved den Lejlighed skal give sig til at stemme paa Amtsradsmedlemmerne.

Jeg vil derfor for mit Vedkommende som Venstre i det hele taget ikke kunne tiltræde nogen af de Bestemmelser, som Socialdemokraterne har foreslaaet med Hensyn til Valg til Amtsrådene. Det socialdemokratiske Forslag om, at Amtsradet vælges af de samme Vælgere paa den samme Dag som Sogneraadet, vil jo medføre, at ogsaa Amtsrådene skal skifte hvert fjerde Aar. Det tror jeg heller ikke er særlig heldigt. Jeg tror ikke, at man styrker det kommunale Selvstyre ved en saadan Ordning. For øvrigt vil man sikkert ogsaa let ved en saadan Ordning komme til meget store Tilfældigheder, ikke alene i Retning af, hvem der kan blive valgt, men ogsaa i Retning af Sammenklumpning af Amtsradsmedlemmerne i visse Dele af Amtet.